

ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ತಾಣಗಳು

ಮಂಜೂಷಾ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ರತ್ನಗಿರಿ (ಬಾಹುಬಲಿ ಬೆಟ್ಟ), ಲಲಿತೋದ್ಯಾನ, ಜಮಾ ಉಗ್ರಾಣ, ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಕೋಧನಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ವಸಂತ ಮಹಲ್, ನೆಲ್ಯಾಡಿ ಬೀಡು, ಅಣ್ಣಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ, ಶಾಂತಿವನ, ನೇತ್ರಾವತಿ ಸ್ನಾನಘಟ್ಟ.

ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಮೀಪದ ಜೈನ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು.

ವೇಣೂರು (25 ಕಿ.ಮೀ.), ಮೂಡಬಿದ್ರೆ (43 ಕಿ.ಮೀ), ವರಂಗ (90 ಕಿ.ಮೀ), ಹೊಂಬುಜ (160 ಕಿ.ಮೀ), ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ (160 ಕಿ.ಮೀ), ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (175 ಕಿ.ಮೀ.)

ಎಂಟು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆದು, ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿ 100 ಅಡಿ ಉದ್ದ, 58 ಅಡಿ ಅಗಲ, 8 ಅಡಿ ದಪ್ಪದ ಶಿಲೆ ದೊರಕಿತು.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸಂಕಲ್ಪಗಳೊಂದಿಗೆ 1967ರಲ್ಲಿ 39 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವಿಗ್ರಹ, 13 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಪೀಠ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಕಳದ ಮಂಗಲ್ವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರು ಶಿಲ್ಪಿ ರಂಜಾಳ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಣೈ. 1968ರಲ್ಲಿ ರತ್ನಧರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪೀಠದ ಅಧಿಕಾರವು, ಜೊತೆಗೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಾಗಾಟ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಆಗಷ್ಟೆ ಹರೆಯ ದಾಟಿದ ವೀರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಅವರ ಹೆಗಲಿಗೆ ಬಂತು. 210 ಟನ್ ಭಾರದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಕಾರ್ಕಳದಿಂದ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ತಲುಪಿದ್ದು 1973ರಲ್ಲಿ. ಈ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಾವಿರಾರು ಕತೆಗಳನ್ನು ಕರಾವಳಿ ಜನರು ಇಂದಿಗೂ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಹುಬಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ತಲುಪಿದ ಬಳಿಕ ಪೀಠ ನಿರ್ಮಾಣ, ಗೊಮ್ಮಟನ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟದ ದಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕೆಲಸಗಳು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ

ಸಾಗಿದವು. ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಯಿಡ್ತು 1982ರಲ್ಲಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಮೂರ್ತಿ ಸಾಗಾಟ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಅಹಿಂಸೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಂಯಮ, ತ್ಯಾಗ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷದ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಬಾಹುಬಲಿ ಜೈನಧರ್ಮದ ಸಮಸ್ತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರತೀಕ. ಭೋಗ ಜೀವನ ತ್ಯಜಿಸಿ ತ್ಯಾಗದ ಮೂಲಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರಿದ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಜೀವನ ಇಂದಿಗೂ ಆದರ್ಶ. ಗೆದ್ದ ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿದ ಬಾಹುಬಲಿಯದು ಆಡಂಬರ, ಅಭಿಷೇಕ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಇಂಥ ವಿರಾಗ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಮಂಗಲ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವುದರ ಹಿಂದೆ ಭಕ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಂತಿ-ಸೌಹಾರ್ದದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿವೆ.

ಈ ಬಾರಿ ಗೊಮ್ಮಟಮೂರ್ತಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಹಾಮಸ್ತುಕಾಭಿಷೇಕ. ವರ್ಧಮಾನ ಸಾಗರ ಮುನಿ ಮಹಾರಾಜರು ಈ ಉತ್ಸವದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದು, ಈಗಾಗಲೇ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಪುರಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಸ್ತುಕಾಭಿಷೇಕ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ನಡೆಸುವುದು ರೂಢಿ. ಆದರೆ ಬೆಳಕಿನ ಪ್ರಖರತೆಗೆ ಕೀಟಗಳು ಆಕರ್ಷಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಧಮಾನ ಸಾಗರ ಮುನಿಗಳು ಈ ಉತ್ಸವ ಹಗಲು ನಡೆದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಉತ್ತಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಜೈನತೀರ್ಥಂಕರರ ಬದುಕಿನ ಮಹಾ ಪಯಣವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಕಲಾರೂಪಕಗಳು ಇವು. ಗರ್ಭಾವತರಣ ಕಲ್ಯಾಣ, ಜನ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣ, ಪರಿನಿಷ್ಠ ಮಣ ಕಲ್ಯಾಣ, ಕೇವಲಜ್ಞಾನ ಕಲ್ಯಾಣ, ನಿರ್ವಾಣ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂಬ 5 ಹಂತಗಳು. ಈ ಬಾರಿ ಈ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಾಹುಬಲಿಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ 'ಪಂಚಮಹಾವೈಭವ' ಎಂಬ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಸ್ತುಕಾಭಿಷೇಕದ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರವು 200 ಕೆರೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.